

Your OPINION

@ Newa International Forum Japan

Email to: newajapan@gmail.com or nifj@hotmail.co.jp

म्हपुजा व एन् आर् एन् त

-डा. पूर्ण रत्न शाक्य

थौं कन्हे ग्लोबलाइजेसनया जमाना खः । नेपाःमित नेपाले जक च्वनां जिविका हनेफइगु जमाना थौं कन्हे मखये धुंकल । विदेसे च्वना कमायेयाना छोया हया च्वंगु धेवां झीगु देस न्हयाकावना च्वंगुलिंनं थ्व खं बांलाक प्रमाणित जुइ धुंकल । उकें नेपाःमितयेत थःगु शिप विदेसे च्वंपिं मनूतयेत मीगुजक मखुसे विदेसीतलिसे मिलेजुया सरसंगत यानावनेगु कला नं सयेका वनेमाःगु थ्व ग्लोबलाइजेसनया युगया माग खः । विदेसीत नाप सरसंगतया क्षेत्रे नेपाःया सांस्कृतिया भुमिका यक्को तःधं जुइ । उकें थ्व च्वसूया लक्ष जिं, झी गैर आवासिय नेपाःमितयेत गैर आवासिय नेपाःमि जुईगु प्रथा न्हापालाक शुरुयापिं नेवाःतेगु संस्कृतियात हाकनं छक ख्वाऊंगु दिमागं मुल्यांकन याकेया नीति ध्यानाकार्षण याकेत खः ।

एन आर एन धइगु आपालं नेपाःमितयेगु हिं संगठित जूगु न्हूगु राजनैतिक शक्ति खः । थ्व शक्तिंजक हे नेपाःयागु भाँ जुइगु ज्यायाये फइ । थ्व शक्तिं देःयात गथे यासा विकासजुइ धका नं स्यु । नापं संसारे गथेयानां नेपाःयात म्हसिकेगु धइगु नं स्यु । एन आर एने नेपाःया दक्को पुचःया पाखें मनूत अष्वःयाना दुथ्याना च्वंगु खनें दु । एन आर एन याके राष्ट्रियताया भावना दु । नेपाःमित सकलें छपं जुइमा धइगु सुथँलागु भावनानं दु ।

जिगु थःगु अनुभव

जि थःजपाने ताहाकाक च्वनाया अनुभवया आधारे धाये फुगु खँ छु धाःसा विदेसे च्वंपिं नागरीकतयेसँ नेपाःमितयेके छु दु? नेपाःमितयेगु मौलिक संस्कृति छु खः, धकाः न्हयाबलें मीखाबिया स्वया च्वनिं । कदर याये बहगु कला संस्कृतियात झीसं विदेसे च्वंपिं नागरीकतयेत केने मफुत धाःसा विदेसी नागरीकतयेसं थःपिनिगु सतहले तथा झी नेपाःमितयेत ब्यबहार याइमखु । झीगु संस्कृति सतह मौलिक जुसा जक विदेसीतयेसँनं झीत इज्जत बीगु याइ । विदेसीतनं झी थेंहे मनूत हे खः । इपिं नं छः मखुगुलिं न्हयाम्हेसितनं बांलागु मिखां स्वइ धइगु खँ पक्कानं जुइ मखु ।

उकें जिं थनं नेपाःया संस्कृतिया प्रतिनिधिया रूपे नेवाःतयेगु म्हपुजायात खालि नेवाःतयेगु जक नखःधका

मकासे सकल नेपाःमितयेगु नखःया रूपे कया अनेक देसे वनां ज्यायाना च्वंपिं नेपाःमितयेसं संयुक्तरूपं थःपिं च्वनाच्वनागु देसे माने यायेगु यात धाःसा नेपाःमितयेगु ईज्जत तसकं च्वये लाःवनिं धकाः तायेका । बांलागु नखःयात अपनेयायेत लिचिले मज्यु ।

स्वनिगः व नेवाःपुर्वजतयेगु विवेक

झी नेवाःतये तापा बाज्या तापा अजिपिन्सं स्वनिगःयात कला संस्कृतिं छये सजेयानाःवंगु जुई ? नेवाःतये पुर्वजतेसं नेपाःया पुलांगु इतिहास शुरुजुसां निसँ गैर आवासिय नेपाःमि जुया चिकुगु दे संदेसे वनां लुं वहः कमाये याना थःगु दे स्वनिगःले देगःत लुं सिया बांलाका थकल । थ्व चिकुगु देसे च्वनां च्वंबले, झी पुर्वजतेसं स्वनिगःया लुमुगु निभायात लुमंकुं लुमंकुं ज्या याना च्वनं जुइमाः । आः थौं कन्हे नं विदेसे च्वनां ज्या याना च्वंपिं झी नेवाःतयेत स्वनिगःया चिकुलाया लुमुगु निभा तसकं मने लुमना वः । काचाक्क झंगथें ब्बया वनां नेपाले निभा पाः वनेमाःथें मने वः । थ्व लुमुगु निभानं हे झी नेवाःतयेगु मन नेपाले साला तःगु जुइफु । झी पुर्वजतयेसं थ्व लुमुगु निभा वइगु थाये स्वनिगः यात अझ हे न्हयाइपुक जीवन हनां वनेत अनेक जात्रातनं दयेका वनं । नखःचखःदयेका थकल । बुंग द्यःजात्रा, कुमारी जात्रा, अष्टमात्रिकाया गं प्याखं, मोहनिं, स्वन्ति नखः चखःजुल । नेवाःतयेगु जात्रा नखःचखःया बारे च्वयां थनं साध्ये मजु । नेवाःतयेगु नखःचखः, जात्रात फुक्कं सकले नेपाःमितयेत मानयाये लाइक जुई धईगु खं जुई मखु । तर नेपाःमितयेगु दुनें नेवाःत धइपिं कलाये धनीपिं, कलायात रचनायायेगुलि, नखःचखः मानेयायेगुलि ह्योनेलापिं जुगुलिं नेवाःतयेगु नखःचखःमध्ये नेपाःमितयेत ज्यालगेजुगु नखः चखःतनं यक्को दु । थुके न्हयथने बहगु नखःमध्ये म्हपुजा छगु नं खः ।

म्हपुजाः नेवाःबहुजाती पुचःयात छपं यानातःगु नखः

म्हपुजां नेवाःतयेत जक मखुसे फुक्क नेपाःमितयेत नं छपं याये फइ । नेपाःदे पहाडिमुलक जुगुलि आधुनिक

सँचार माध्यमया कमीयाना थःथःगु कलां संस्कृतियात थःपिन्सं हे म्हसिके मफया च्वंगु दनिं । नेपाःदेया फुक्क जातितनं छपं जुइ मफया च्वंगु दनिं । तर छपं जुइमा धइगु भावना धमाधम बलना वयाच्वंगु ला पक्काहे खः । थजोगु इले नेवाःतयेगु म्हपुजा नेपाःमि फूक्कसित ज्या लेगे जुगु नखःया रूपे छेलायंकेत लाइकगु नखःखः । छये धाःसा नेवाःजाति नं झी नेपाःमि थेंहे अनेक जातजाति विभाजित जुया च्वंगु पुचःखः ।

म्हपुजां नेवाःबहुजातियात छपं याना तःगु दु । नेवाःतयेत राणा तयेसं जक खालि छगु जक जातयापिथें ब्यबहार यागु खः । खासला नेवाःपुचनं चारवर्ण अनेक जातं भरेजुया च्वंगु दु । अले थ्व म्हपुजां नेवाःतयेत छपं यानातोगु दु । नेवाःते सकस्यां म्हपुजा यायेमाः । उकें झी नेपाःमि अनेक जाते विभाजित जुया च्वंपिन्त छपुचयायेत नं थ्व नखः मानेयाना यंकेंगु चलन शुरुयात धाःसा नेपालीत छपुच जुइत अपुइ । थ्व पुजाये सुं खास समुहया द्यःया प्रतिक पुजा जुइगु मखु । म्हपुजा धइगु थःयात थःम्ह हे थःगु सुखः शान्तिया लागि याइगु पुजा खः । थ्व नखलं नेवाःतयेत हिन्दु बौद्ध धकाःविभाजित मया । थ्व नखःलं मुक्कं नेपाःमितयेतनं छपंयायेगु शक्ति थुके दुबिना च्वंगु दु । नेपाःमितयेसं खास याना विदेसे च्वंपिं नेपाःमितेसं ख्वाउंगु मगजं छक म्हपुजा यात क्वथीक स्वयेगु ई जुल । नेपाःमितयेसं राज्यया पुनःसंरचनायायेगुली दक्कोसिनं ध्यान बिया च्वंगु दुसा, देसे मनूत छपं यायेफईगु संस्कृतियात नं कया बिचार-आदान प्रदानयायेगु ब्यबहारे छेला यंकें माःगु दु ।

शान्तिया जःनँ थीगु म्हपुजा

झी नेपाले यक्को नखःचखः दु । उकेया दथुइ मोहनिं नखः सकल नेपाःमितेसं झःझःधायेक माने याना वया च्वंगु दु । मोहनिं नखः नेपाःमितेसं तसकं माने याइगु नखः खः । थ्व नखः खास याना नेपाल व भारते जक सीमित जु । मोहनिं नखः झीगु राष्ट्रीय नखः खः । थ्व हिन्दु धर्मया शक्तिवाद लिसे दुथ्यंक स्वापुदूगु लिं थुकिया विधि देसं पिने हयेबले बिधि यात कार्यान्वयन याये अपु मजु । विधि पुरे यायेतःस्वःसा पशु या जन्तुयात बली बीइमा । बली बीगु ज्यां विदेसीतयेगु मनयात आकर्षित यायेत थाकुइ । उकें मोहनिया पलेसा म्हपुजायात नेपाःया संस्कृतिया प्रतिनिधिया रूपं देस-विदेस केनेगु उपयुक्त खनेंदु । म्हपुजा यायेबले सुं जन्तु या झंगपंछियात बली बीमाःगुनं मडु । बिधि फुक्कं हे झी नेपाःदेसे यानां वया च्वनां थें हे विदेसे आयात यानां कार्यान्वयन याये थाकु मजु । थुके नेपाःया पुलांगु कला नं झल्केजुया धाथेंहे शान्तिपूर्वकं माने याना केनें

ज्युगु थ्व नखः खः । झी शान्तिक्षेत्र नेपाःया नखःया रूपे ब्यबहारे हे नं लाइक जु ।

म्हपुजाये पेपुना च्वंगु नेवाः कला

नेवाःतयेगु कला नेपाःया राष्ट्रिय कलाया रूपं संसार फैले जुया च्वंगु दु । आःला नेपाःया कला अन्तर्राष्ट्रीय कला जुल धाःसां ज्यू । युनेस्को स्वनिगःले विश्व सांस्कृतिक सम्पदाया रूपे न्हेगु थाये लेया थुपिं सम्पदायात

नेवाः अन्तर्राष्ट्रीय फोरम जपानया आयोजनाय तोःक्योः शहरे जूगु म्हपुजा

जिर्णोद्वार यायेत आर्थिक सहायता नं बियावयाच्वंगु दु । कला धइगु चीज छगु सीमित जाते जक मच्चंसे मेगु जाते फैले जुया वनिगु चीज खः । म्हपुजा यायेबले धलंदनेत बंयें मण्डः च्वयेमाः । मण्डःच्वयेबले च्वइम्हेसिया चित्त स्थीर याना च्वयेमाः । थ्व नखलं च्वयेगु ज्या कलाकारी शीप यात जीवित याना तःगु दु । थ्व मण्डः बांलाक च्वःसा तिनि म्हपुजानं झःझः धाइगु खः । न्ह्याइपुइगु खः । मण्डःच्वयागु बांलासा जक धलंदनिपिने सकसियां ख्वाः चकनिगु खः ।

म्हपुजाया अन्तर्राष्ट्रीय आकर्षण

म्हपुजाये छेलीगु मण्डःया थःगुहे बिशेषता दु । आकर्षण दु । संसारे मण्डःया फैलाव यक्को जुया च्वंगु दु । खासयाना बौद्ध धर्म ध्यानया साधनया रूपे, उपदेसया

साधनया रूपे तिबेतन, मंगोलियन भिक्षुतयेसं ब्यापक रूपं छेला वया च्वंगु दु। नेपालेनं नेपाःयागु चिंया रूपे नेपाः वइपिं पर्यतक तेसं न्यानां यंका च्वंगु दु। श्व हे मण्डःयात नेवाःतेसं धलं दनेत बंयें च्वया छेला वया च्वंगु खः। श्व म्हपुजाया मण्डःया भुमिका मण्डःया मेगुहे छगु अलग्ग हे जीवित साँस्कृतियात प्रदर्शन याना च्वंगु दु। श्व नं छगु संसारे अपील याये बहगु बिश्वया छगु कलाया ईन्फोरमेसन खः डेटा खः। संसारे मण्डःया बारे अण्वेषण नं ब्यापक रूपं जुया च्वंगु दु। नेवाःतये मण्डःयागु भुमिका संसारया मण्डःया अण्वेषणे छगु न्हुगु च्याप्टर थपे यानां बी।

नेपाःया पुंलागु सभ्यतायात ज्वाला ज्वाला थीकीगु मण्डः

नेपाःदे धायेबले, दकले न्हापा स्वनिगःया सभ्यता दर्शे जुइ। स्वनिगःया सभ्यता धइगु वाःजाकि अन्ने दिनां च्वंगु सभ्यता खः। उकें झीसं असनें अन्नया बाली बांलायमां धकाः अन्नपुर्ण चःया देगःदयेका पुजायाना वया च्वाना। झी म्हपुजाबले मण्डः च्वयेबले सजेयायेगु नं श्व हे अन्नहे सजेयायेगु खः। वाः जाकियात आख्यो, ताये, ईत्यादिया रूपे मण्डःयात सजेयायेगु झीगु चलन दु। थुकेंयाना मण्डःच्वयेगु कला नापं झीगु वाःजाकिया सभ्यतानं बांलाक झल्के जुया च्वंगु दु। थुकेंयाना वाःजाकिया सभ्यताये हुर्केजुया च्वंपिं मेगु देसेयापि मनूतयेतनं मण्डःच्वयेगुलिं न्हयाइपुसेच्वंगु वातावरण दु।

श्वहे नोवेम्बरया १८ तारीके तोक्यो शहरे हंगु म्हपुजायेनं जपाने नेपाःमितये पासापिं जपानया काजे टावल नांया कंपनिया पाखे निम्ह व मेम्ह पासा छम्हयाना जम्मां स्वम्ह जापानीपासापिसँ मण्डः च्वयेगुनिसँ कया मण्डःयात झःझःधायेक सजेयायेगुलि गुहालि यात। तःतःपाःगु मण्डः झिंगुपा च्वयेगु ज्या जुल। इमिसं मण्डःच्वयेगुलि छगु अभुतपुर्व आनन्दयात अनुभव याना काल। मण्डःच्वयेगु ज्याये छगु कलां बीगु आकर्षण यात साक्षात्कार याना काल। म्हपुजाये ग्वाहालियायेत सुथंनिसँ वया, थःगु म्हुतुं हे नेवाःतेगु संस्कृति जपानी सभ्यताथें वाःजाकि लिसे यक्को स्वापु दु धकाः थःपिनिगु मनया खँ थनंया थनं हे स्वच्छ रूपं प्वंका केनं। न्हिछि त्यान्हुं मचासे सच्छिं मयाक पाहाँतयेत सत्कार यायेगु ज्याये ग्वाहालियाना नापं दुनुगलंनिसँ तृप्तिया भावनाया अनुभव ज्वना थःथःगु छें लिहांवन।

म्हपुजा-नेपाल संभवतया न्हूँदँ नखः

नेपाले थौं कन्हे सुथाँकथँ राष्ट्रियताया भावना जागृत जुया वया च्वंगु दु। माओवादि व सरकारया बिचे जुगु गृहयुद्धया कारणनं नेपाले राष्ट्रियताया भावना अझ अक्वः

बढे जुजुं वया च्वंगु दु। नेपाले वया च्वंगु राष्ट्रियताया धारा, लहर विदेसे वनां ज्या यानां नयाच्वंपिं नेपाःमितेसंनं सकारात्मककथँ अनुसरण याना च्वंगु दु। झीथाये नेपाले झीगु देःया नां नाप, देया इतिहास शुरू जुगु राजनैतिक केन्द्र स्वनिगः, नेपाःदेया सभ्यताया केन्द्र, साँस्कृति कलाया केन्द्रं वहे सभ्यताया, साँस्कृतिया, कलाया छगु अंशया रूपं शुरूजुया वःगु नेपाःदेया नां लिसे स्वापुदुगु ऐतिहासिक नेपाल सम्वत लिसे प्रत्यक्षरूपं स्वापु दूगु म्हपुजा हरेक दृष्टिकोणं नेपाःमि सकसिनं हने बहगु नखःखः। नेपाले भौगोलिक वातावरण, लं, संचार माध्यमया कमीयानां थज्योगु लाइकगु बांलागु नखःया बारे अध्ययन यायेगु ब्बतिकायेगु मौका नं उलि म्हु। झीथाये नेपाले स्वयां झी नेपालीतयेत विदेसे सयेके सीकेगु वातावरण दु। विदेसे च्वंपिं सकल नेपाःमितयेसं विदेसं श्व म्हपुजा हनेगु अभियान शुरूयाये माल। एन आर एन तयेसं विकासया प्रोजेक्ट झीगु देसे ज्वनां वंथें सकल नेपाःमितेसँ म्हपुजा हनेगु प्रथानं ज्वनां नेपाले लिहांवनेगु याये माल।

निष्कर्ष

निष्कर्षे जिं छु धायेमास्ते वःधाःसा झी नेपाःमितयेसं झी नेपाःमिं त छपं जुइगु चीजत न्हयागुनं झीसं अपनेयायेमाः। चाहे व नेवाःतयेगु पुचलं पिहां वःगु जुइमा चाहे तराइवासी मधेशी नेपाःमितयेगु पाखें, चाहे हिमालीभेकया नेपाःमितयेगु पाखें। नखः, कला धइगु फैले जुया वनिं। गथेकि जपान या जूदोनं संसारया जूदोया रूपे परिणत जुल। कराटेनं संसारया कराटे जुल। किसमस, भालेनटाइन डे नं संसारया नखःजुया वल। नेवाःतयेगु थायेया नां नेपाःयात विशाल नेपाःदेया नां जुथें श्व म्हपुजायातनं नेपाःमित छपं जुइगु छगु नखःया रूपे माने यायेगु प्रथा शुरू याना यंके माल।

सुभाय।

ने.सं.११२८ कछलागा ७ (सप्तमि) शनिवाः

अन्तर्राष्ट्रीय दासता ऊन्मूलन न्हि

1 Dec. 2007

Newa International Forum Japan

- Opinion -

छिगु बिचाःनं प्वन्का है दिसँ।

- सम्पादक